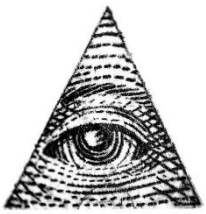

OSNOVNA ŠOLA RAFFAELA NUTELLE

3. DOMAČE BRANJE

IVAN TAVČAR

MED GORAMI

Velenje , 25. 3. 2016

Kazalo:

2. ŽIVLJENJE IVANA TAVČARJA.....2
3.TRŽAČAN.....3
4.ŠAREČEVA SLIVA.....4
5.MOJ SIN.....4
6.HOLEKOVA NEŽIKA.....5
7.POSAVČEVA ČEŠNJA.....5
8.ZA KONEC.....6
9. NALOGA.....6

1. ***O KNJIGI***

Ilustrator: Uroš Hrovat
Spremna beseda: Stanko Janež
Kraj izdaje: Ljubljana
Leto izdaje: 1998
Založba: Karantanja
Knjižna zbirka: Lastovka

2. ŽIVLJENJE IVANA TAVČARJA

Ivana Tavčarja štejemo med klasične slovenske pripovednike. Rodil se je 28. avgusta 1851 na Poljanah nad Škofjo Loko. Umrl je 19. februarja 1923 v Ljubljani. Šolanje je pričel leta 1858 v trivialki v Poljanah. Potem je nadaljeval na normalki v Ljubljani. Pri šolanju sta mu finančno pomagala očetova brata duhovnika. Leta 1863 se je vpisal na gimnazijo v Ljubljani, od koder se je zaradi disciplinskih prestopkov moral prepisati na novomeško gimnazijo. Književnost ga je navdušila že v dijaških letih in tudi sam se je kmalu poskusil v pisanju. Po koncu gimnazije se je vpisal na pravo na Dunaju in začel objavljati v raznih revijah. Najprej je služboval kot odvetniški pripravnik v Ljubljani in se leta 1877 odpravil v Kranj, kjer se je zaposlil pri pisatelju in odvetniku Mencingerju. Leta 1880 se je vrnil v Ljubljano, kjer je ostal do smrti. Sodeloval je pri ustanovitvi časopisa Ljubljanskei zvon. Od leta 1911 do 1921 je bil tudi ljubljanski župan. Poročen je bil s Franjo Košenini. V zadnjih letih svojega življenja je opustil javno delovanje zaradi bolezni. Vedno se je rad vračal v domačo Poljansko dolino, kjer si je leta 1893 kupil posestvo s kmečkim dvorcem Visoko. Umrl je v Ljubljani, pokopan pa je v kapeli nad visoško graščino.

Njegova najbolj znanana dela so:

- Ivan Slavelj (1876)

- Vita vitae meae (1883)

- Mrtva srca (1884)

- Janez Sonce (1885-1886)

- Med gorami - zbirka kratkih pripovedi (1876-1888)

- 4000 (1891)

- V Zali (1894))

- Izza kongresa (1905-1908)

- Cvetje v jeseni (1917)

- Visoška kronika (1919)

Zgodbe se dogajajo v Loškem hribovju, med obdobjima romantike in realizma v drugi polovici 19. stoletja.

3.TRŽAČAN

1. Zgodba se mi je zdela zelo kruta in tragična. Smilil se mi je Tomažek, ki ni bil nič kriv, a je vendar moral prenašati tako kruto in nepravično življenje. Grozno se mi je zdelo tudi to, da so ljudje hodili gledat kako umira »Tržačan«, a mu nihče ni hotel pomagati.

2.

1.del: Brezušesno življenje – Govori kako je Matevž izgubil uho in kako težko je dobil ženo.

2.del: Posvojitev Tržačana – Govori o tem, kako je šel Matevž posvojil Tomaža in kako šibek je bil.

3.del: Smrt Tomažka- Govori o tem, kako je Tomažek umiral in kako so se do njega obnašali vaščani.

3. Besede so ga močno jezile in ni jih hotel odpustiti Martinu. To nam pove, da je Matevž razburljive narave in pa da ga te besede prizadanejo.

4. Nasprotja so: ljubljeni sin - neljubljeni sin

šibek, nezdrav otrok - zdrav otrok

posvojen sin – pravi sin

Tomaž umre - Tinče preživi

Pisatelj jih uporabi, da je zgodba bolj tragična in zanimiva.

5. Pripovedovalec v zaključku je pisatelj sam. Vaščani so prestavljeni kruti in sebični, saj mu ni želel nihče pomagati ali mu prinesti košček kruha.

6. Motiv je trpinčenje in stradanje neljubega posvojenega otroka.

4.ŠAREČEVA SLIVA

1. Zgodba govori o dekletu, ki ji je oče zapustil nekaj denarja in slivo preden je umrl in ji zabičal, da ne sme v nobenem primeru beračiti, saj se to ne spodobi za njihovo družino. Tako je Meta živela celo življenje v strahu pred beračenjem. Denar je skrila pod brinovec na bližnjem hribu, živela pa je od prodaje sliv po hišah in pa delala je na bližnji domačiji. Nekega dne se je razvnel hud vihar in Meta se je zbala za svoj denar, zaro se je odločila da ga bo šla iskat. Ker pa dolgournem iskanju denarja ni našla, si je zamislila, da so ji ga ukradli. Znorela je in se odločila posekati slivo, zato da ji je ne bi nihče ukradel. Sliva pa je nato padla nanjo in jo ubila.

2. Glavna književna oseba je Meta, ki je zelo marljiva in ne prav lepa. Veliko da na svoj ponos in kaj si drugi misijo o njej. Svojo doto skrbno varuje in ko ugotovi, da nima več denarja zblazni zaradi strahu pred beračenjem.

3. Zdi se mi da je ravnala nepremišljeno in neumno. Nesmiselen se mi je zdel tudi njen strah pred beračenjem.

4. Na razplet slike je vplival njen strah pred beračenjem, saj je od strahu zblaznela in posekala slivo, ki je nato padla nanjo nanjo ubila.

5. Rdeča sveča, sivi oblaki, bleščeči požar, tiha noč, boječ zajec, sladki sadež... Pisatelj jih uporabi,da je besedilo bolj slikovito, da je vzdušje bolj dramatično.

6. Motiv zgodbe je skrb ženske pred beračenjem.

5.MOJ SIN

1. Stari Kimovec je žrtvoval vse svoje imetje, samo da se je lahko njegov sin Tonček izšolal.

2.Stari Kimovec je dober po srcu, zaupljiv, pošten, delaven, skromen in vidi samo dobro v svojem sinu.

3. Njegov sin je nehvaležen in razvajen, misli samo na svoje dobro in ne mara svojega očeta.

4. Slika mi sporoča, da bi starši naredili vse za svojega otroka, tudi če bi se pri tem morali odpovedati lastnemu življenju, otroci pa tega velikokrat sploh ne opazijo.

5.Motiv slike je predanost starša otroku in nehvaležnost sina.

6.HOLEKOVA NEŽIKA

1.Zgosbo pripoveduje vaški kravar, ki ima v najemu Holekovo njivo.

2. Pripovedovalec primerja življenje s poličkom (vrčkom za vino), kadar je poln je pripovedovalec vesel, ker ga lahko pije, a hkrati žalosten, ker ve da bo kmalu spet prazen. Kadar pa je poliček prazen, je žalosten, ker ne more piti, a vesel ker ve, da bo kmalu spet poln.

3.Pripovedovalec je do Nežike ljubeč in zaščitniški, Erazmu pa ne zaupa in ga prezira.

4. Motiv slike je snubitev, ljubezen med kmečkim dekletom in mestnim gospodom, bolezen dekleta zaradi neuslišane ljubezni.

7.POSAVČEVA ČEŠNJA

1. - Posavčev Jakob se zaljubi v Marjanico,

- Jakob je poklican v cesarsko vojsko,
- Marjanica mu obljubi da ga bo čakala,
- Jakob odide v vojsko,
- Jakob se vrne in spleza na češnjo,
- Jurčkov Blaž ga zamenja za Posavca in mu pove da se danes Marjanca ženi,
- Jakobu se je stemnilo pred očmi in pade z drevesa,
- ostal je hrom celo svoje življenje in ni več pogledal ženske,
- češnja odmre.

2. Jakope je pošten fant in malo preveč zaupljiv. Rad ima češnjo pred hišo, še rajši pa svoje dekle Marjanco. To, da se je Marjanca poročila z drugim, ga je močno prizadelo.

3. Mislil si je: »Kako mi je lahko to storila? «

»Življenje nima več smisla!«

»Nekoga drugega ima raje od mene!«

4. Motiv slike je nezvesta ljubezen dekleta do fanta, ki je moral v vojno.

8.ZA KONEC

Na gori cvetlice
najzalše cveto.

Vilhar Ta misel mi je bila najbolj všeč,

saj si jo razlagam tako, da kar je najtežje dobiti,

se ti vedno zdi najlepše in najbolše.

9. NALOGA

1. Kočevarjev gospod,
2. Kobiljekar,
3. Kako se mi ženimo,
4. Posavčev češnja
5. Grogov Matijče
6. Tržačan
7. Gričarjev Blaže
8. Miha Kovarjev
9. Moj sin
10. Šarečeva sliva
11. Holekova Nežika
12. Kalan